

CSONTDENZITÁS, TÖRÉSI RIZIKÓ, D-VITAMIN ÉS CSONTMETABOLIZMUS KOMPLEX VIZSGÁLATA SZISZTÉMÁS SCLEROSISBAN

Prof. Dr. Szűcs Gabriella¹, Prof. Dr. Szekanez Zoltán¹, Dr. Horváth Ágnes¹, Dr. Végh Edit¹, Pusztai Anita¹, Dr. Pethő Zsófia¹, Dr. Hamar Attila¹, Dr. Harjit Pal Bhattoa², Dr. Nagy Gábor², Dr. Juhász Balázs³, Dr. Domján Andrea¹, Dr. Szamosi Szilvia¹

¹*Általános Orvostudományi Kar (Debreceni Egyetem), Belgyógyászati Intézet, Reumatológiai Tanszék*

²*Általános Orvostudományi Kar (Debreceni Egyetem), Laboratóriumi Medicina Intézet*

³*Általános Orvostudományi Kar (Debreceni Egyetem), Onkológiai Intézet*

Célkitűzések: Vizsgálatunkban elemeztük a csontszerkezet, csontanyagcsere megváltozását szisztémás sclerosisban (SSc) hagyományos csontdenzitometria (DXA), perifériás kvantitatív computer tomográfia (pQCT) és a csont biomarkerek meghatározásával.

Eredmények: Az SSc betegeinknél szignifikánsan alacsonyabb L2-4 BMD (0.880 ± 0.108 vs. 0.996 ± 0.181 g/cm²; $p=0.019$) és femur nyak BMD (0.786 ± 0.134 vs. 0.910 ± 0.090 g/cm²; $p=0.007$) igazolódott DXA vizsgálattal a kontrollhoz képest. Hasonlóan alacsonyabbak voltak SSc-ben a pQCT-vel mért átlagos corticalis (328.03 ± 103.32 vs 487.06 ± 42.45 mg/cm³; $p < 0.001$) és trabecularis denzitás értékek (150.93 ± 61.91 vs 184.76 ± 33.03 mg/cm³; $p=0.037$) is a kontrollhoz viszonyítva. D3 vitamin deficiencia magasabb arányban fordult elő SSc-ben a kontrollhoz képest (60.0% vs 39.3% ; $p=0.003$). Vizsgálatunkban pozitív korrelációt figyeltünk meg a L2-4 ($p=0.002$) és femur nyak BMD ($p=0.015$) valamint a testtömeg-index (BMI) között. A pQCT vizsgálat eredményei inverz korrelációt igazoltak a betegek pulmonalis manifesztációja és a teljes ($p=0.024$), a trabecularis ($p=0.035$) és a corticalis ($p=0.015$) denzitás értékek között. Ugyancsak inverz korrelációt mutatott az anti-Scl70 pozitivitás a pQCT teljes denzitás értékével ($p=0.015$), a digitális fekélyek pedig a corticalis denzitással ($p=0.001$). Vizsgálatainkban a vertebrealis és femur nyak BMD, DXA-val meghatározva, szignifikánsan korrelált a pQCT teljes, trabecularis és corticalis denzitás eredményeivel ($p < 0.05$).

Módszerek: A vizsgálatba 44 SSc beteg és 33 korban illesztett egészséges kontroll személy került bevonásra. A lumbalis gerinc és femur nyak csontdenzitás (BMD) meghatározása DXA, a radius volumetriás BMD meghatározása pQCT-vel történt. Ezek mellett meghatároztuk a FRAX értékét, a 25-hydroxyvitamin-D3 (25-OH-D3), parathyroid hormon, osteocalcin, C-terminalis collagen telopeptid és a procollagen type I amino-terminal propeptide szérumszintjeit.

Következtetések: Elemzéseink alapján az SSc betegek csontvesztése összefügg az alacsony BMI értékkel, az anti Scl70 pozitivitással, a pulmonalis manifesztáció és digitális fekélyek meglétével. Vizsgálataink alapján mind a DXA, mind a pQCT alkalmas módszer a csontok kóros megváltozásának mérésére SSc betegeknél.